

SKUPŠTINA SRBIJE DA NE USVOJI IZMENE I DOPUNE ZAKONA O JAVNIM NABAVKAMA

Povodom informacije sa sajta Vlade Republike Srbije da je Vlada na telefonskoj sednici 30.12.2011. utvrdila Predlog izmena i dopuna Zakona o javnim nabavkama i da je isti prosleđen Narodnoj skupštini na usvajanje, **Biro za društvena istraživanja – BIRODI upućuje poziv narodnim poslanicima da navedeni Predlog ne usvoje.**

Iako je donet među prvim antikorupcijskim zakonima, **primena Zakona o javnim nabavkama kao i rad Uprave za javne nabavke je u proteklom periodu praćen ozbiljnim problemima.** Tako je postojeći sistem javnih nabavki nekoliko puta bio „rušen“, što najbolje pokazuju najdrastičniji primeri: usvajanje Uredbe o sredstvima za posebne namene¹ (2005) i Zakon o podsticanju građevinske industrije Republike Srbije u uslovima ekonomske krize² (2010). Istovremeno, mnogi procesuirani predmeti u kojima postoji sumnja na korupciju u javnim nabavkama nisu dobili svoj sudski epilog.

Umesto stvaranja zakonskih i institucionalnih preduslova za razdvajanje procesa planiranja i realizacije javnih nabavki, jer je planiranje javnih nabavki „najcrnja tačka“ korupcije u celom sistemu javnih nabavki, Vlada Srbije na telefonskoj sednici, u danu pred Novu godinu u kojoj treba da se održe parlamentarni i predsednički izbori, usvaja Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o javnom nabavkama na čiji sadržaj **krupne, suštinske primedbe imaju međunarodne organizacije koje Srbiji pomažu u borbi protiv korupcije i stručna antikorupcijska javnost** (centralizacija sistema javnih nabavki – smeštanje Uprave za centralizovano sprovođenje javnih nabavki pri Ministarstvu finansija, čime se potencijalno narušava princip nezavisnosti u delovanju/donošenju odluka).

Izmenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama je takođe predviđen rok od najviše 6 meseci za formiranje Uprave za centralizovano sprovođenje javnih nabavki pri Ministarstvu finansija, **što znači da će proces sprovođenja javnih nabavki, u izbornoj godini, biti “bez kontrole” u određenom, značajnom, vremenskom periodu.**

Sadržaj, način i vreme donošenja predloženog zakonskog okvira **otvaraju sumnju u motivaciju predlagača.** Ovo je bitno kada se ima u vidu da se tema borbe protiv korupcije visoko kotira na listi prioriteta koji će biti ocenjivani prilikom odlučivanja o davanju statusa kandidata i dobijanja datuma za početak pregovora. Važno je istaći da Evropska unija u okviru svoje antikorupcijske politike od 2011. godine posebnu pažnju pridaje borbi protiv korupcije u javnim nabavkama.

Biro za društvena istraživanja (BIRODI) je, pri iniciranju izrade Lokalnih planova za borbu protiv korupcije, posebnu pažnju posvetio monitoringu javnih nabavki, jer bez toga nema efikasne borbe protiv korpcije na nivou gradova i opština u Srbiji. U prilog ovome govore poslednji izveštaji Državne revizorske institucije o (ne)namenskom trošenju budžetskih sredstava lokalnih samouprava. Istovremeno, Zakonom o lokalnoj samoupravi je predviđen veći priliv transfernih sredstava, koja se, bez odgovarajućih procedura i kontrolnih mehanizama, mogu trošiti nenamenski, što se dovodi u vezu sa porastom broja zloupotreba.

Biro za društvena istraživanja će kroz realizaciju Lokalnih planova za borbu protiv korupcije u gradovima i opštinama, a za šta su nadležni Lokalni antikorupcijski forumi, razvijati građanski monitoring procesa planiranja, izbora ponuđača i realizacije javnih nabavki.

¹ 05 broj 110-1997/2005

² "Sl. glasnik RS", br. 45/2010